

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE
SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE
NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

Mardi

21-01-2014

Matin

Dinsdag

21-01-2014

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
MR	Mouvement réformateur
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
VB	Vlaams Belang
cdH	centre démocrate Humaniste
FDF	Fédéralistes démocrates francophones
LDD	Lijst Dedecker
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 53 0000/000	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000	Parlementair stuk van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

- Questions jointes de 1
 - M. Peter Logghe à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les cotisations sociales pour les indépendants à titre complémentaire" (n° 20985) 1
 - Mme Zuhail Demir à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les cotisations sociales payées par les pensionnés exerçant une activité indépendante à titre complémentaire" (n° 21063) 1
Orateurs: Peter Logghe, Sabine Laruelle,
ministre des Classes moyennes, des PME,
des Indépendants et de l'Agriculture
- Question de M. Peter Luykx à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la réforme de l'Ordre des Architectes" (n° 21089) 3
Orateurs: Peter Luykx, Sabine Laruelle,
ministre des Classes moyennes, des PME,
des Indépendants et de l'Agriculture
- Question de M. Bert Schoofs à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les preuves à fournir par une aidante indépendante en vue d'obtenir une pension à part entière" (n° 21157) 5
Orateurs: Bert Schoofs, Sabine Laruelle,
ministre des Classes moyennes, des PME,
des Indépendants et de l'Agriculture
- Question de M. Karel Uyttersprot à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la difficulté à trouver des repreneurs pour des commerces indépendants" (n° 21202) 7
Orateurs: Karel Uyttersprot, Sabine Laruelle,
ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture
- Question de M. Karel Uyttersprot à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la comparabilité au niveau international en matière d'indemnité de remplacement" (n° 21273) 9
Orateurs: Karel Uyttersprot, Sabine Laruelle,
ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture

INHOUD

- Samengevoegde vragen van 1
 - de heer Peter Logghe aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de sociale bijdragen voor zelfstandigen in bijberoep" (nr. 20985) 1
 - mevrouw Zuhail Demir aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de betaling van sociale bijdragen door gepensioneerden die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen" (nr. 21063) 1
Sprekers: Peter Logghe, Sabine Laruelle,
minister van Middenstand, Kmo's,
Zelfstandigen en Landbouw
- Vraag van de heer Peter Luykx aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de hervorming van de Orde van Architecten" (nr. 21089) 3
Sprekers: Peter Luykx, Sabine Laruelle,
minister van Middenstand, Kmo's,
Zelfstandigen en Landbouw
- Vraag van de heer Bert Schoofs aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de bewijsmiddelen voor zelfstandige help(st)ers met het oog op het bekomen van een volwaardig pensioen" (nr. 21157) 5
Sprekers: Bert Schoofs, Sabine Laruelle,
minister van Middenstand, Kmo's,
Zelfstandigen en Landbouw
- Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de moeilijke zoektocht naar overnemers voor zelfstandige zaken" (nr. 21202) 7
Sprekers: Karel Uyttersprot, Sabine Laruelle,
minister van Middenstand, Kmo's,
Zelfstandigen en Landbouw
- Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de internationale vergelijkbaarheid inzake de wederbeleggingsvergoeding" (nr. 21273) 9
Sprekers: Karel Uyttersprot, Sabine Laruelle,
minister van Middenstand, Kmo's,
Zelfstandigen en Landbouw

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

du

van

MARDI 21 JANVIER 2014

DINSDAG 21 JANUARI 2014

Matin

Voormiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 11.37 uur. De vergadering wordt voorgezeten door mevrouw Liesbeth Van der Auwera.

Le développement des questions et interpellations commence à 11.37 heures. La réunion est présidée par Mme Liesbeth Van der Auwera.

01 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Peter Logghe aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de sociale bijdragen voor zelfstandigen in bijberoep" (nr. 20985)

- mevrouw Zuhail Demir aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de betaling van sociale bijdragen door gepensioneerden die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen" (nr. 21063)

01 **Questions jointes de**

- M. Peter Logghe à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les cotisations sociales pour les indépendants à titre complémentaire" (n° 20985)

- Mme Zuhail Demir à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les cotisations sociales payées par les pensionnés exerçant une activité indépendante à titre complémentaire" (n° 21063)

01.01 **Peter Logghe** (VB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, gepensioneerden die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen mogen per jaar maximaal 6 000 euro bijverdienen. Op dat bedrag dienen zij gemiddeld 25 % aan sociale bijdragen te betalen. Zij krijgen daar echter helemaal niets voor terug. Het is dus een bijdrage in de wind.

Bij gewone zelfstandigen is dit uiteraard anders. Zij bouwen met hun sociale bijdragen pensioenrechten op. Gepensioneerden met een zelfstandige activiteit in bijberoep krijgen die rechten niet toegekend. Deze problematiek is de voorbije jaren al een aantal keren aangekaart, mevrouw de minister. Men zou nagaan of er eventueel rechten zouden kunnen worden toegekend aan zelfstandigen in bijberoep.

Met deze vraag wil ik u polsen naar de stand van zaken. Hoever staat u in deze kwestie? Wordt er overwogen om gepensioneerden met een zelfstandige activiteit in bijberoep bijkomende rechten toe te

01.01 **Peter Logghe** (VB): Les pensionnés exerçant une activité indépendante à titre complémentaire peuvent gagner des revenus d'appoint à concurrence de 6 000 euros par an maximum. Ils sont assujettis à un taux moyen de 25 % de cotisations sociales, alors que contrairement aux indépendants ordinaires, ils ne reçoivent rien en contrepartie.

Envisagez-vous d'octroyer à ces pensionnés des droits supplémentaires? Comment le ministre entend-il éliminer cette discrimination?

kennen? Mevrouw de minister, vindt u ook dat die discriminatie zo snel mogelijk moet kunnen worden weggewerkt? Welke maatregelen stelt u voor en wanneer zult u deze voorleggen aan deze commissie?

01.02 Minister **Sabine Laruelle**: Mevrouw de voorzitter, er moet eerst en vooral gepreciseerd worden dat, zodra een zelfstandige gepensioneerd is, er geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen een hoofdberoep en een bijberoep als zelfstandige. Men spreekt dan van een toegelaten beroepsactiviteit als gepensioneerde.

Het algemeen principe dat u aanhaalt is van toepassing op de opbouw van pensioenrechten. Een zelfstandige mag nooit van een pensioen genieten en tegelijk nieuwe pensioenrechten opbouwen in het stelsel van zelfstandigen. Dit principe is ook van toepassing in het stelsel van loontrekkenden.

In het stelsel van zelfstandigen is een zelfstandige die het genot van zijn pensioen cumuleert met een toegelaten beroepsactiviteit als gepensioneerde alleen verminderde bijdragen verschuldigd. Deze bijdragen worden berekend op 14,70 % van de beroepsinkomsten in plaats van op 22 % voor een activiteit in hoofd- of bijberoep, voorafgaand aan de pensionering.

Ik kan u een tabel geven van het aantal nieuwe gevallen in het stelsel van zelfstandigen voor 2008 tot 2012.

In 2012 hebben 7 166 personen, bijna 27 % van de 26 573 personen die met pensioen gingen, aangegeven dat zij een toegelaten activiteit beoefenen.

Ik ben er voorstander van dat in de toekomst elke betaalde sociale bijdrage beter in aanmerking zou worden genomen bij de pensioenberekening, maar momenteel wordt een aanpassing van de toepassing van het net aangehaalde principe niet overwogen, in geen enkel pensioenstelsel.

Ik heb daarentegen in het kader van de recente toegelaten activiteit voor gepensioneerden verkregen dat het percentage van 14,70 % behouden blijft voor het statuut van zelfstandige, ook voor personen die beschikken over een loopbaan van 42 jaar en die niet meer onderworpen zijn aan een beperking van de inkomsten. Ik heb hier de statistiek.

01.02 **Sabine Laruelle**, ministre: Dès qu'un travailleur indépendant est pensionné, plus aucune distinction n'est faite entre le statut d'indépendant à titre principal ou complémentaire. On considère dans ce cas qu'il exerce une activité professionnelle autorisée.

À l'instar du régime des travailleurs salariés, celui des travailleurs indépendants exclut le cumul du bénéfice d'une pension et la constitution de nouveaux droits de pension dans le régime des travailleurs indépendants.

En vertu de ce régime, l'indépendant qui cumule sa pension et une activité professionnelle autorisée n'est redevable que de cotisations sociales réduites. Ces dernières sont calculées de façon à équivaloir 14,70 % des revenus professionnels en lieu et place des 22 % appliqués avant la pension sur les revenus d'une activité d'indépendant exercée à titre principal ou complémentaire.

J'ai pour vous un tableau indiquant le nombre de nouveaux cas dans le régime des travailleurs indépendants concernés par cette situation de 2008 à 2012.

En 2012, 7 166 des 26 573 travailleurs indépendants partis à la retraite ont déclaré exercer une activité autorisée.

Je suis favorable à la prise en considération de chaque cotisation sociale lors du calcul de la pension. Toutefois, des modifications ne sont actuellement envisagées pour aucun régime de pension.

J'ai récemment obtenu le maintien d'un pourcentage de 14,70 % pour le statut d'indépendant ainsi que pour les personnes ayant eu une

carrière de 42 ans et dont les revenus ne sont plus limités.

01.03 Peter Logghe (VB): Mevrouw de minister, ik twijfel niet aan uw inzet om het voor zelfstandigen leefbaarder te maken. Men moet zich wel de vraag blijven stellen waarom men in godsnaam sociale bijdragen betaalt als men geen pensioen kan opbouwen. Het is het ene of het andere. Ofwel heeft de betaling van sociale bijdragen geen zin en kan men ze beter afschaffen, ofwel heeft dit wel zin en moet men ze inhoud geven. Dan kan men er inderdaad zelfstandigen warm voor maken om sociale bijdragen te betalen.

01.03 Peter Logghe (VB): Je ne comprends toujours pas pourquoi ces personnes doivent payer des cotisations sociales alors qu'elles ne peuvent pas constituer de pension.

Hoera, omdat u de sociale bijdragen kon laten zakken van 22 % naar 14,70 %, maar op zich blijft het nonsens om betrokkenen sociale bijdragen te laten betalen terwijl zij in feite niets kunnen opbouwen. Ik neem er nota van dat u dit in principe erkent, maar dat er nu geen ruimte is om dat verder af te bouwen. Wij blijven deze materie volgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Peter Luykx aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de hervorming van de Orde van Architecten" (nr. 21089)

02 Question de M. Peter Luykx à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la réforme de l'Ordre des Architectes" (n° 21089)

02.01 Peter Luykx (N-VA): Mevrouw de minister, wij hebben hier al een paar keer gedebatteerd over de hervorming van de Orde van Architecten. Dat dossier sleept al een tijdje aan. Wij hebben in dat verband al diverse wetsvoorstellen besproken en hoorzittingen georganiseerd. In uw vorig antwoord gaf u te kennen op zoek te gaan naar een consensus. Ik zou graag weten wat vandaag de stand van zaken is.

02.01 Peter Luykx (N-VA): La réforme de l'Ordre des Architectes a déjà fait l'objet de nombreuses discussions, sans qu'un consensus se soit pour autant dégagé.

In welke fase bevinden zich de voorbereidingen van het ontwerp? Binnen welke termijn verwacht u dat een compromistekst hier in onze commissie voorgesteld en besproken kan worden? Met welke instanties hebt u tot nu toe dat ontwerp voorbereid? Wie werd daarbij betrokken? Welke opmerkingen en bedenkingen hebt u van hen gekregen? Werden er ook al afspraken gemaakt met het departement Institutionele Hervormingen, met het oog op de verdere uitvoering van het regeerakkoord? De legislatuur loopt stilaan ten einde. Ik ben dus benieuwd wat er uiteindelijk van zal worden en welk ei er gelegd zal worden.

Quand le ministre estime-t-il qu'un consensus pourra être atteint? Quelles sont les parties prenantes et qu'en est-il de leur contribution au débat? Des accords ont-ils été conclus avec le département des Réformes institutionnelles? Comment se présentera la nouvelle structure? Quelles facilités seront-elles attribuées aux architectes dans la Région de Bruxelles-Capitale?

Wat de inhoud betreft, hoe ziet de organisatorische structuur er momenteel uit? Wat zijn de grote lijnen? Welke entiteiten krijgen rechtspersoonlijkheid en welke niet? Welke faciliteiten verwerven de architecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

02.02 Minister Sabine Laruelle: Mijnheer Luykx, in het regeerakkoord is een passage opgenomen aangaande de splitsing van de deontologische orde. Om die reden hebben de staatssecretarissen bevoegd voor de hervorming van de Staat de lead in dat dossier. Recentelijk heeft de Orde van Architecten aan beide staatssecretarissen, de eerste minister en mijzelf een ontwerpstekst bezorgd. Die ontwerpstekst zou het akkoord hebben van zowel de Nederlandstalige als de Franstalige gemandateerden van de orde. De

02.02 Sabine Laruelle, ministre: La scission des ordres déontologiques est évoquée dans l'accord de gouvernement. L'initiative appartient dès lors aux secrétaires d'État compétents pour la réforme de l'État. L'Ordre des Architectes a rédigé un projet de

tekst wordt vervolgens door de eerste minister aan de G8 bezorgd, die momenteel beraadslaagt over het dossier. De orde, alsook de betrokken beroepsfederaties, werden op 9 december gehoord.

Aangezien ik niet de lead heb in dat dossier en aangezien dat dossier zich in een besprekingsfase bevindt, acht ik het niet raadzaam om nu reeds uitspraken te doen omtrent een eventueel toekomstig wetsontwerp.

texte approuvé par les mandataires francophones et néerlandophones de l'Ordre. Ce texte est actuellement examiné par les huit partis qui ont préparé la réforme de l'État. L'Ordre et les fédérations professionnelles ont été entendus le 9 décembre.

02.03 Peter Luykx (N-VA): Mevrouw de minister, als ik het goed begrijp, komt de bespreking van een mogelijk wetsontwerp in onze commissie helemaal niet ter sprake. Begrijp ik dat correct?

02.04 Minister Sabine Laruelle: Ik heb niet gesproken over de commissie, maar wel over het dossier en waar het zich nu bevindt. Wij hebben een voorstel gekregen van de Orde van Architecten. De staatssecretarissen bevoegd voor de Staatshervorming en de eerste minister moeten dat voorstel analyseren met de acht partijen, die de staatshervorming hebben voorbereid.

02.04 Minister Sabine Laruelle: Ik heb het dus niet over de commissie gehad. De tekst ligt momenteel voor bij de G8.

Je n'ai donc pas parlé de la commission, madame la présidente. Nous avons reçu le texte et il est en discussion au G8. Parfois, quand je parle français, c'est plus compréhensible.

02.05 Peter Luykx (N-VA): Mevrouw de minister, ik ga akkoord met u inzake de procedure en het verloop van dit verhaal zoals u het voorstelt.

02.05 Peter Luykx (N-VA): Je suis d'accord avec la procédure, mais je tiens à souligner que plus de 3 000 architectes en Flandre, dont certains appartiennent à l'ordre flamand des architectes, ne peuvent nullement se rallier à cette proposition.

Wat de voorbereiding betreft, zegt u echter dat u met alle betrokken partijen contact hebt gehad. Nu, ik weet wie u met die betrokken partijen bedoelt. Ik heb al reacties gelezen van meer dan drieduizend architecten in Vlaanderen, van onder andere de Vlaamse raad, die helemaal niet akkoord gaan met het voorstel dat nu ter tafel ligt en dat volgens u tot stand zou zijn gekomen met alle betrokken partijen. Zij verzetten zich ertegen en betreuren ten zeerste dat zij nooit geraadpleegd zijn of bij het overleg betrokken zijn.

U weet dat een voorstel dat niet gedragen wordt, op welk niveau het zich thans ook bevindt, onmogelijk een akkoord kan krijgen als het eenmaal ter sprake komt.

02.06 Sabine Laruelle, ministre: Je ne comprends pas bien. Vous avez voté contre la réforme de l'État; et maintenant, vous me demandez d'accélérer la mise à jour. In fine, je ne comprends pas ce que vous voulez. Mais ce n'est pas très grave.

02.07 Peter Luykx (N-VA): Mevrouw de minister, het gaat over de methodiek. U zei dat u met alle partijen overleg ging plegen, maar dat is niet gebeurd. Er is een webstek opgericht, www.wijwilleneenbetereorde.be, en die verwijst niet alleen naar de Orde van Architecten, maar ook naar de wijze waarop heel dit verhaal aangepakt wordt. In deze commissie werd door de Vlaamse minderheidspartijen CD&V en Open Vld steeds een andere structuur naar voren gebracht dan degene die nu op tafel ligt. Dit dossier blijft dus ziek in eigen bed.

02.07 Peter Luykx (N-VA): Il s'agit de la méthode. Une concertation réunissant les différentes parties avait été annoncée, mais n'a jamais eu lieu. Le site internet www.wijwilleneenbetereorde.be retrace l'historique des événements. La structure évoquée par le CD&V et l'Open Vld ne correspond pas à la version actuelle qui nous est proposée. Ce

Ik betreur het dat u, na alle discussies die hier hebben plaatsgevonden, dat overleg ten gronde niet beter hebt gepleegd. Dit

dossier zal nooit goed komen.

dossier n'aboutira jamais. Nous sommes partisans d'une réforme, mais il existe différentes manières pour l'accomplir.

02.08 Sabine Laruelle, ministre: Ne me faites pas de procès d'intention! Vous êtes contre la réforme de l'État et je ne comprends donc pas votre position.

02.08 Minister **Sabine Laruelle**: U bent tegen deze staatshervorming gekant, ik begrijp uw standpunt dan ook niet.

02.09 Peter Luykx (N-VA): Als u echt een betere Orde van Architecten wil, dan zou ik u adviseren om de petitie mee te ondertekenen op www.wijwilleneenbetereorde.be.

02.10 Minister **Sabine Laruelle**: Bent u voor of tegen de splitsing? Bent u voor of tegen? Ik begrijp het niet meer.

02.11 Peter Luykx (N-VA): Wij zijn voor een hervorming, maar de hervorming zoals die...

02.12 Minister **Sabine Laruelle**: De ene keer voor, de andere keer tegen, dan weer voor, dan weer tegen...

02.13 Peter Luykx (N-VA): Wij zijn voor een hervorming, maar er zijn verschillende manier om iets te hervormen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van de heer Bert Schoofs aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de bewijsmiddelen voor zelfstandige help(st)ers met het oog op het bekomen van een volwaardig pensioen" (nr. 21157)

03 Question de M. Bert Schoofs à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les preuves à fournir par une aidante indépendante en vue d'obtenir une pension à part entière" (n° 21157)

03.01 Bert Schoofs (VB): Mevrouw de minister, ik heb u over de problematiek al een schriftelijke vraag gesteld.

03.01 Bert Schoofs (VB): De nombreuses femmes ayant travaillé antérieurement dans le commerce de leur conjoint n'étaient pas considérées comme des travailleuses à part entière, mais comme des aidantes indépendantes. Elles perçoivent dès lors une pension inférieure à la pension qu'elles pourraient normalement percevoir. Certaines peuvent fournir la preuve d'une carrière professionnelle complète, mais les justificatifs qu'elles apportent à cet effet doivent toutefois être acceptés.

Zij situeert zich in de nasleep van de vestiging van de wettelijke pensioenregeling destijds voor zelfstandigen, meer bepaald voor de zelfstandige helpers, vooral van het vrouwelijk geslacht. Voor vrouwen is de regeling destijds immers later ingetreden dan voor mannen. Mannen waren eerder verplicht zich aan de pensioenregeling te onderwerpen.

Vooral in kleine lokale buurtwinkels en in landbouwbedrijven, vooral in plattelandsgemeenten, waren er destijds veel boerendochters of dochters die voor de eigen zaak van hun vader werkten. Zij werden aanvankelijk echter niet aanzien als volwaardige werkneemsters. Zij werden in dergelijke gevallen vaak, omdat het om zelfstandigen ging, als zelfstandige helpsters beschouwd.

Vele betrokken dames bereiken nu ongeveer de pensioenleeftijd. Zij moeten uiteraard een aanvraag indienen om een wettelijk pensioen te verkrijgen. In het beste geval is hun pensioen slechts een fractie, namelijk twee derde, van het normale pensioen dat zou kunnen worden verworven.

D'autres justificatifs que ceux prévus par la loi peuvent-ils être acceptés?

Sommige betrokkenen kunnen een volledige beroepsloopbaan bewijzen. Daartoe hebben zij echter bewijsmiddelen nodig. Zij hebben ook de goodwill van de administraties nodig, om hun bewijsmiddelen aanvaard te zien.

Destijds leverden bijvoorbeeld de kamers van ambachten en nering attesten af, waaruit de zelfstandige beroepsloopbaan als helper of vooral als helpster kon blijken. Vaak bestaan echter ook andere administratieve stukken, waarop mensen zich kunnen beroepen.

Er zijn mij concrete gevallen bekend waarbij de administratie botweg de bewijzen afwijst en waarbij zij enkel de attesten van de kamers van ambachten en nering wil aanvaarden.

Kunnen er eventueel andere bewijsmiddelen met voldoende bewijskracht worden geleverd, om toch aan te tonen dat de betrokkene een volledige beroepsloopbaan als zelfstandige helper achter de rug heeft en waarbij de bewijsmiddelen dus niet worden beperkt tot wat wettelijk is bepaald?

03.02 Minister **Sabine Laruelle**: U verwijst in uw vraag naar mijn antwoord van 10 oktober op uw vraag nr. 347. Ik heb aangehaald dat de zelfstandige, of de helper, een loopbaan moet bewijzen die ten minste gelijk is aan twee derde van een volledige loopbaan, met andere woorden dertig jaar, om aanspraak te kunnen maken op het minimumpensioen als zelfstandige, en dit ofwel in de regeling voor zelfstandigen alleen, ofwel in de regeling voor zelfstandigen en werknemers samen.

De bewijsregels voor de loopbaan zijn identiek voor zelfstandigen en helpers. Het bewijs voor de uitoefening van een activiteit is enkel mogelijk aan de hand van de betaling van sociale bijdragen, zoals bepaald in het KB nr. 72.

U verwijst in uw vraag naar de attesten van de kamers van ambachten en neringen. Voor de periode van 1 januari 1960 tot 30 juni 1963 voorzag de wet van 28 maart 1960 inderdaad in een uitzondering op de algemene regel voor de onbezoldigde helpers. Tot 30 juni 1963 waren deze helpers immers niet onderworpen en konden zij geen sociale bijdragen voor hun pensioen betalen. Voor deze korte periode kan de activiteit van deze personen worden bewezen aan de hand van geschriften en documenten, bijvoorbeeld het attest van de kamer van ambachten en neringen.

Sinds 1 juli 1963 is de algemene regel inzake de pensioenen op iedereen van toepassing. Het bewijs van de activiteit als zelfstandige of als helper kan enkel aan de hand van de betaling van sociale bijdragen.

Cela me semble être, madame la présidente, le *minimum minimorum*. Pour bénéficier d'une pension, il faut prouver avoir cotisé. Cela me semble évident.

03.03 **Bert Schoofs** (VB): Mevrouw de voorzitter, *dura lex sed lex*, luidt de spreuk. Het is echter wel zeer spijtig dat in bepaalde maatschappelijke domeinen heden ten dage in de samenleving mensen die geen enkele bijdrage hebben betaald of geleverd aan

03.02 **Sabine Laruelle**, ministre: J'ai indiqué dans ma réponse n°347 du 10 octobre que le travailleur indépendant ou l'aidant doit prouver une carrière d'au moins trente années pour pouvoir prétendre à la pension minimum de travailleur indépendant. Le versement de cotisations sociales constitue le seul mode de preuve de l'exercice d'une activité d'indépendant ou d'aidant.

Pour la période du 1er janvier 1960 au 30 juin 1963, toutefois, les aidants non rémunérés peuvent prouver leur activité au moyen d'écrits et de documents, comme les attestations délivrées par la Chambre des métiers et négoce, par exemple.

03.03 **Bert Schoofs** (VB): Il est injuste que dans certains secteurs de la société, des personnes qui n'y ont nullement contribué,

onze samenleving, toch met heel veel centen kunnen gaan lopen. Dat
vind ik onrechtvaardig en dat vinden de betrokkenen ook.

peuvent se remplir les poches.

03.04 **Sabine Laruelle**, ministre: (...)

03.05 **Bert Schoofs** (VB): Ik zal het u niet verwijten, mevrouw de minister, maar indertijd had men daarmee misschien wel iets socialer mogen omgaan. Het waren indertijd trouwens socialistische regeringen die dat hebben goedgekeurd.

03.05 **Bert Schoofs** (VB): Les gouvernements socialistes auraient pu se montrer un peu plus sociaux à l'époque.

03.06 Minister **Sabine Laruelle**: (...)

03.07 **Bert Schoofs** (VB): Men moet de problemen in perspectief durven zien. Dat moet men durven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw over "de moeilijke zoektocht naar overnemers voor zelfstandige zaken" (nr. 21202)**

04 **Question de M. Karel Uyttersprot à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la difficulté à trouver des repreneurs pour des commerces indépendants" (n° 21202)**

04.01 **Karel Uyttersprot** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, u kent wellicht de problematiek van de toenemende vergrijzing, niet alleen op maatschappelijk en economisch vlak, maar vooral ook bij onze zelfstandigen. Het aantal zelfstandigen van zestig jaar en ouder is op tien jaar tijd met 47 % gestegen. Vergeleken met de toename van 24 % van het aantal ondernemingen in ons land, merken wij een grote discrepantie. Daardoor is op dit ogenblik 15 % van de zelfstandigen zestig jaar of ouder. Merkwaardig is dat die niet vervangen worden en dat er geen overgang of overname is.

04.01 **Karel Uyttersprot** (N-VA): En une décennie, le nombre de travailleurs indépendants de 60 ans et plus a augmenté de 47 % et 15 % des indépendants se situent par conséquent dans cette catégorie.

Hebt u er een idee van waarom het vinden van een overnemer door onze zelfstandige ondernemers zo problematisch is? Hoeveel zelfstandige ondernemers vinden wel een overnemer? Hoeveel moeten er hun zaak sluiten?

Pourquoi est-il aussi difficile de trouver un candidat repreneur? Combien d'indépendants le trouvent finalement et combien sont obligés de fermer définitivement leur commerce? Compte tenu du faible nombre de nouveaux entrepreneurs, la ministre a-t-elle une idée de l'évolution de la situation et compte-t-elle prendre des mesures?

Hebt u er een idee van hoe deze situatie zal evolueren? Wij stellen immers vast dat ook het aantal starters laag ligt. Er is dus niet alleen een veroudering van de zelfstandigen, maar ook de instroom is zeer beperkt. Worden er in dat verband initiatieven genomen of denkt u aan maatregelen om die vergrijzing te beheersen en te zoeken naar oplossingen voor dit probleem?

04.02 Minister **Sabine Laruelle**: Mevrouw de voorzitter, dat is inderdaad de tendens. Voor de evolutie op lange termijn kunnen echter geen conclusies getrokken worden op basis van de korte termijn. Tot op heden blijft de jaarlijkse dekkingsgraad, dus de verhouding tussen het aantal oprichtingen en stopzettingen, positief hoewel hij een licht dalende tendens vertoont.

04.02 **Sabine Laruelle**, ministre: Cette tendance existe en effet, mais il est impossible d'en tirer des conclusions à long terme. Le ratio entre les créations et les cessations d'activités demeure positif, avec un taux de couverture de l'ordre de 2,20 pour la dernière décennie.

Sinds een tiental jaren schommelt de dekkingsgraad rond 2,20. Zo telde het RSVZ in 2012 85 347 oprichtingen en 39 569 stopzettingen, wat een dekkingsgraad van 2,16 inhoudt.

Nous ne disposons pas de statistiques sur le nombre de

Wij beschikken niet over gegevens inzake het aantal overnames bij

sluiting van een handelszaak. Ook het aantal stopzettingen bij gebrek aan bereidwillige overnemers wordt niet statistisch bijgehouden. Op het niveau van de regio's bestaan er overnameplatformen die kandidaat-kopers en –verkopers samenbrengen. Ik geef als voorbeelden OvernameMarkt in Vlaanderen, Sowaccess in Wallonië en BruTrade in Brussel.

De DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid verwacht een verdere stijging van het aantal zelfstandigen die actief zijn na de leeftijd van zestig jaar. Zo zouden wij uitkomen op 156 076 zelfstandigen van zestig jaar en ouder in 2015 en op 193 164 in 2020.

De *Global Entrepreneurship Monitor* geeft indicaties over de dekkingsgraad. De cijfers van het RSVZ tonen aan dat in 2011 en 2012 het aantal startende zelfstandigen in België met 3,3 % toegenomen is, namelijk van 82 629 naar 85 347.

In mijn tien jaar als minister, bevoegd voor zelfstandigen en kmo's, heb ik een aantal maatregelen genomen om het statuut van de zelfstandigen te verbeteren en het aantrekkelijker te maken. Ik heb ook maatregelen genomen om de starters te helpen. Ik denk bijvoorbeeld aan de s-bvba, aan de bescherming van de hoofdverblijfplaats en aan de relatie tussen de bank en de kmo's.

Voor de maatregelen die nog moeten worden genomen, verwijs ik naar het debat in het kader van de analyse van mijn algemene beleidsnota. Deze voormiddag werd bijvoorbeeld een zeer positief wetsontwerp voor het ambacht goedgekeurd — evenwel niet door de N-VA, wat ik trouwens niet begrijp. De regering heeft ook een belangrijk project met betrekking tot de werkgeversgroeperingen goedgekeurd. Wij zullen nog andere maatregelen nemen. De regering werkt nu bijvoorbeeld ook aan een ontwerp van wet met betrekking tot de competitiviteit.

04.03 Karel Uyttersprot (N-VA): Mevrouw de minister, soms begrijpen wij elkaar en soms niet. Soms valt dat mee en soms niet.

Ik hoop dat u de aard van onze vragen kent, die wij u vanuit de praktijk stellen. U kent onze achtergrond. Vanuit de praktijk komen er ook suggesties en ideeën om uw beleid een beetje bij te sturen. Ik denk bijvoorbeeld aan de veroudering van het aantal zelfstandigen. Beschikt u, bijvoorbeeld, over een leeftijdspramide van onze zelfstandigen, die u zou leren wanneer de veroudering zich voordoet en wanneer er vervanging moet komen?

Ik denk immers dat de opvolgingsproblematiek — ik spreek over de opvolgingsproblematiek en niet meteen over de overname, hoewel dat eraan gekoppeld is — structureel moet aangepakt worden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vragen nrs 21227, 21228 en 21229 van de heer De Clercq worden op zijn verzoek uitgesteld.

reprises d'activités ou de cessations d'activités, faute de repreneur. Il existe à l'échelon régional des plateformes comme OvernameMarkt, Sowaccess et BruTrade qui réunissent candidats acheteurs et vendeurs.

Le SPF Sécurité sociale prévoit une poursuite de la hausse du nombre d'indépendants de plus de 60 ans qui devraient être 193 164 en 2020. Pour 2011 et 2012, les statistiques de l'INASTI indiquent une augmentation du nombre de nouveaux indépendants passés respectivement de 82 629 à 85 347.

J'ai pris ces dix dernières années une série de mesures destinées à améliorer le statut des travailleurs indépendants et à aider les candidats créateurs d'entreprise et d'autres mesures sont en préparation. Un projet de loi très favorable aux artisans a été adopté ce matin et, par ailleurs, le gouvernement a adopté un projet concernant les associations professionnelles et prépare un projet de loi sur la compétitivité.

04.03 Karel Uyttersprot (N-VA): J'espère que nos questions constitueront une source d'inspiration et aideront la ministre à ajuster sa politique. Dispose-t-elle de la pyramide des âges des travailleurs indépendants? Une gestion structurée du problème du vieillissement s'impose.

La **présidente**: Les questions n°s 21227, 21228 et 21229 de M. De Clercq sont reportées à la demande de ce dernier.

05 Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en

Landbouw over "de internationale vergelijkbaarheid inzake de wederbeleggingsvergoeding" (nr. 21273)

05 Question de M. Karel Uyttersprot à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la comparabilité au niveau international en matière d'indemnité de remplacement" (n° 21273)

05.01 Karel Uyttersprot (N-VA): Mevrouw de minister, zopas werd in het Parlement een wederbeleggingsvergoeding goedgekeurd die bepaald is op zes maanden. Wij hadden een ander voorstel. Ik heb hier toch wel een aantal vragen bij, omdat dit element belangrijk is voor de competitiviteit van onze ondernemingen, vooral voor onze kmo's, die meer en meer internationaal opereren of moeten opereren. Nu is die wederbeleggingsvergoeding op de *funding loss* bepaald op zes maanden.

Beschikt u over een internationale vergelijking met de ons omringende landen hoe die wederbeleggingsvergoeding daar is bepaald?

Ten tweede, binnen de drie maanden na de inwerkingtreding van de nieuwe wet zou er een nieuwe gedragscode moeten komen. Wat is de stand van zaken daaromtrent?

Ten slotte wil ik graag doorgronden waarom er in de wet op de wederbeleggingsvergoedingen een onderscheid is gemaakt tussen particuliere kredieten en onze kleine zelfstandigen.

05.02 Minister Sabine Laruelle: Zoals werd toegelicht tijdens het onderzoek van de tekst door de Europese Commissie komt deze termijn van zes maanden overeen met de bestaande limiet in het Burgerlijk Wetboek voor leningen op intrest.

Voor zover de praktijken in dit opzicht afhangen van de economische situatie en van de kredietpraktijken van elk land is het onmogelijk te beschikken over nuttige vergelijkingen. Luxemburg past bijvoorbeeld geen wederbeleggingsvergoedingen toe, maar meer dan 95 % van de kredieten wordt daar toegekend met een variabele rentevoet. Dat rechtvaardigt de afwezigheid van een wederbeleggingsvergoeding omdat de bank niet wordt blootgesteld aan indekkingsrisico's.

De gedragscode werd op 16 januari 2014 door de partijen en in aanwezigheid van de bevoegde ministers ondertekend.

Het overlegde koninklijk besluit en de bekrachtiging van de gedragscode zullen dus nog moeten worden aangenomen. De termijn van drie maanden zal worden gerespecteerd.

Zoals al tijdens een onderzoek van de tekst door de Europese Commissie werd toegelicht, maken kredieten aan privépersonen, ongeacht of het om een hypothecair krediet of consumentenkrediet gaat, al het voorwerp uit van specifieke reglementeringen.

De maximumvergoedingen zijn in bedoelde reglementeringen vastgelegd, met name voor de consumentenkredieten op twee maanden en voor de hypothecaire kredieten op drie maanden.

Ik verwijs u naar de parlementaire documenten voor meer informatie. Wij hebben over alle genoemde dossiers al gesproken tijdens de

05.01 Karel Uyttersprot (N-VA): Une indemnité de remplacement limitée à six mois d'intérêts a récemment été approuvée par le Parlement.

La ministre dispose-t-elle d'une étude comparative avec les pays voisins? Qu'en est-il du nouveau code de conduite qui devait être arrêté dans les trois mois suivant l'entrée en vigueur de la loi? Pourquoi une distinction a-t-elle été opérée entre les crédits aux particuliers et les petits indépendants?

05.02 Sabine Laruelle, ministre: Le délai de six mois correspond à la limite prévue dans le Code civil pour les prêts à intérêt. Il n'existe que peu de comparaisons utiles concernant les pays voisins.

Le code de conduite a été signé le 16 janvier 2014. L'arrêté royal délibéré entérinant ce code sera pris dans les délais.

L'octroi de crédits à des particuliers est déjà régi par des règlements spécifiques: l'indemnisation maximale est fixée à deux mois pour les crédits à la consommation et à trois mois pour les crédits hypothécaires.

bespreking van de wet.

05.03 Karel Uyttersprot (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, wij waren bij de discussie van de wet uiteraard nauw betrokken. Wij hebben toen, zoals u weet, ook onze inbreng gedaan.

05.03 Karel Uyttersprot (N-VA): Il est étonnant qu'il n'existe aucun étalonnage comparatif.

Ook voor de concurrentiepositie en de competitiviteit waarnaar u daarnet zelf hebt verwezen, is dit element van wezenlijk belang. Het verwondert mij dan ook dat er tussen de ons omringende landen geen benchmark is, wat nochtans heel eenvoudig moet zijn. Alle cijferberoepen, zeker de *Big 4*, baseren er zich op dat zij juist worden ingeschakeld om de vergelijking met de anderen te kunnen maken. De *Big 4* moeten dus zeker op de hoogte zijn van het verschil tussen de ons omringende landen inzake de wederbeleggingsvergoedingen.

05.04 Sabine Laruelle, ministre: (...)

05.05 Karel Uyttersprot (N-VA): Ook Belfin moet dus perfect op de hoogte zijn. Alle spelers van Belfin en alle internationaal opererende banken moeten immers weten wat hun zusterbanken in de ons omringende landen als wederbeleggingsvergoeding vragen.

05.05 Karel Uyttersprot (N-VA): Tant les Big 4 que Belfin doivent être au courant de la différence avec nos pays voisins concernant l'indemnité de remploi.

Zeggen dat wij zulks niet weten, is jammer. In het kader van onze competitiviteit is het immers essentieel om van het gegeven in kwestie op de hoogte te zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.07 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.07 heures.*